

7. DEBESSE, MAURICE. *Etapele educației*. București, EDP, 1981.
8. JINGA, IOAN; ISTRATE, ELENA. *Manual de pedagogie*. București: Editura ALL, 2008.
9. JOIȚA, ELENA; ILIE, V., VLAD, M.; FRĂSINEANU, E. *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*. București: Editura Arves, 2003.
10. Legea nr. 1 educației național
https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Minister/2017/legislatie%20MEN/Legea%20nr.%201_2011_actualizata2018.pdf (vizitat: 10. 03. 2020).
11. SADOVEI, L. Cultura normativă a carierei pedagogice. În: *Inițiere în cariera profesională*. Chișinău: S.n. Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2013.

**ARGUMENTE TEORETICE ȘI METODOLOGICE
 ALE EDUCAȚIEI FIZICE LA NIVELUL PARTENERIATULUI
 ȘCOALĂ - FAMILIE - COMUNITATE**

*Neacșu Ioan Cristian, profesor educație fizică și sport
 Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Pitești, România
 doctorand, UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU:796.011.3:37.018.1/2

Abstract

The option of theoretical and methodological argumentation of physical education, as a general dimension of education, is justified by the influences of the social field of the school-family-community partnership. The following study reflects the plan of evolution of the main concepts, depending on the characteristics of the socio-historical stages, with the determining role both in the educational community and in the formation, development and permanent integration of the student. References to the objectives and functions of physical education create openings for the design of the pedagogical model for ensuring physical education at the level of the school-family-community partnership.

Key-words: physical education, school – family – community partnership.

Educația fizică este o componentă indispensabilă a educației, care urmărește dezvoltarea armonioasă și normală a organismului, asigurând *dezvoltarea unei personalități integre* din măsurile privind dezvoltarea fizică armonioasă și menținerea unei stări optime de sănătate, pentru toate categoriile de populație.

Realizarea unui echilibru rațional între efortul intelectual obligatoriu, pretins, ca cerință nouă pentru elev, și nevoia de mișcare, recreere și joacă reprezintă suportul pe care se bazează *procesul de devenire umană*, consolidat de *finalitățile educației fizice*, subordonând pregătirea pentru muncă și viață.

Înșușirile reunite în conceptul de personalitate se caracterizează printr-o stabilitate relativă, reflectată în manifestările noastre comportamentale, în atitudini, în modul nostru de gândire. În diferite situații de viață sau pe parcursul devenirii în timp, aceste însușiri asigură personalității continuitatea și identitatea, menționează Allport A. [1, p. 78].

În „Filosofia și axiologia educației”, Cuznețov L. evidențiază faptul, că „funcțiile educației determină și orientează *esența și rosturile activității de formare-dezvoltare a personalității*, fie că la nivelul unei instituții concrete, fie că la nivelul întregului sistem. Funcțiile educației au un caracter obiectiv și sunt transpuse în practica socială prin acțiunile pedagogice, proiectate în corelație cu finalitățile educației, care au un caracter subiectiv, în sensul că sunt elaborate periodic în baza deciziilor macrostructurale de către organismele de stat generatoare de politică a educației și deciziilor de tip microstructural, la nivelul instituției de învățământ” [8, p. 42].

Idealul educației fizice, ca de altfel și al celorlalte activități motrice fundamentale din domeniu, trebuie să fie întotdeauna în concordanță cu idealul general educațional al societății. În

formularea sau stabilirea idealului educației fizice, dacă se dorește un coeficient ridicat de realism, trebuie să se țină seama și de unele tendințe pe care le presupune perspectiva viitoare de dezvoltare social-economică și istorică, precum:

- crearea unor condiții evident mai bune pentru practicarea exercițiilor fizice, atât pe plan material, cât și organizatoric;
- apelarea cât mai stringentă a necesității de mișcare, ca urmare a efectelor industrializării și urbanizării din ce în ce mai puternice.

În ceea ce privește *colaborarea* dintre școală și familie, Larisa Cuznețov evidențiază acțiunile învățătorului, care necesită o direcționare a eforturilor lui pentru a facilita optimizarea PE în treapta învățământului gimnazial. În această ipostază, învățătorul, conștient de rolul său de educator al elevilor și îndrumător al părinților, dar și coordonator al relațiilor cu agenții educativi din cadrul PE inițiat, își proiectează activitatea, în accepțiunea cercetătoarei, în baza unor *reguli*. Ca rezultat al cercetării, Larisa Cuznețov constată un șir de schimbări pozitive în comportamentul părinților și al actorilor comunitari în relația lor cu învățătorul, elevii și administrația instituției de învățământ [8, p. 48].

Fundamentarea științifică în educație fizică și sport s-a realizat etapizat. Primele generalizări sunt semnalate chiar în cultura popoarelor antice, pentru ca apoi să asistăm la o evoluție neuniformă, în funcție de caracteristicile etapelor social-istorice. Aceste generalizări cuprind reflecții sau chiar recomandări privind practicarea exercițiilor fizice. Ne referim la acest moment la autorii și lucrările:

- Alexandrescu C. „Terminologia educației fizice și sportului”. București: Editura Sport-Turism, 1974 [1].
- Cârstea Gheorghe, „Educația fizică – teoria și bazele metodicii”. București: ANEFS, 1997 [10].
- Cârstea Gheorghe, „Educația fizică – fundamente teoretice și metodice”. București: Casa de editură Petru Maior, 1999 [11].
- Marolicaru Mariana, „Tratarea diferențiată în educație fizică”. București: Editura Sport-Turism, 1986 [12].

Apariția „Teoriilor” și „Metodicilor” ramurilor sportive sau ale altor subsisteme din domeniu (cum este și „antrenamentul sportive”) a avut loc mult mai târziu. Apariția acestor „Teorii și „Metodici” particulare nu a putut și nici nu va putea niciodată să înlocuiască „Teoria și Metodica” domeniului („general”!). De aceea, este normal ca tot ceea ce prevăd, sub formă de generalizări (legi, principii, concepte, clasificări etc.), „Teoria și Metodica” domeniului să fie valabilă pentru toate „Teoriile și Metodicile” particulare. Negarea acestor generalizări este condamnată, fiind admise – logic și legic – unele aspecte strict specifice.

Finalităților educației, prin idealul educațional – un model prospectiv spre care trebuie să se îndrepte întreaga activitate teoretică și practică specifică, depășind întotdeauna cerințele prezentului și vizând perspectiva, în general, iar în particular, prin *idealul educației fizice*, care se concretizează în legi, acte normative etc., în educația fizică cele mai relevante idei fundamentale din aceste documente sunt:

- *educația fizică face parte integrantă din măsurile privind dezvoltarea fizică armonioasă și menținerea unei stări optime de sănătate pentru toate categoriile de populație ale țării noastre;*
- *educația fizică se subordonează pregătirii pentru muncă și viață;*

- *educația fizică să constituie o premisă în vederea educării tinerei generații, mai ales în școală;*
- *petrecerea timpului liber al oamenilor de diferite vârste și profesii să se realizeze în mod util și receptiv prin practicarea exercițiilor fizice prin diferite forme organizatorice specifice* [8].

Aceste idei se pot valorifica în cadrul parteneriatului școală – familie – comunitate reglementat prin politicile educaționale naționale:

- asociații de părinți afiliate școlilor;
- asociații sportive afiliate școlilor.

Aspectele sociale ce țin de desfășurarea parteneriatului educațional sunt reflectate în lucrările cercetătorilor: E. Stănciulescu [14], E. Vrăsmaș [15], în Republica Moldova – în teza de doctor a doamnei Braghiș Maria [5].

Aspectele etice și deontologice, dar și cultura parteneriatului educațional sunt investigate și elucidate în lucrările cercetătorilor: Larisa Cuznețov [8], Neculau A., Cosma T. [13], L. Antonesei [3].

Parteneriatul educațional, unele aspecte ale colaborării grădinița de copii – școală – familie sunt reflectate în lucrările cercetătorilor I. Dolean, D. Dolean [9], Marolicaru M.[12]. Parteneriatul educațional se manifestă și ca un fenomen social și pedagogic, susține cercetătoarea E. Vrăsmaș [15], ce presupune abordarea curriculară a educației, axată pe respectarea și valorizarea *diversității, unicității fiecărei ființe umane și multiculturalității*.

Modelul parteneriatelor propus de J. Comer este construit în baza perspectivelor psihologice asupra dezvoltării și interacțiunii. Programul său este format din indivizi care conlucrează în cadrul sistemelor și include: elevi, manageri școlari, cadre didactice și familii. În program lipsește centrarea pe aspectele sociale, culturale și politice ale acestor interacțiuni, abordând ideea parteneriatului în educație, susține A. Băran-Pescaru [4, p. 33].

Prin valorificarea educației fizice în parteneriatul școală – familie – comunitate, parteneriatul social și variatele modalități ale acestuia apar și la S. Cristea, care menționează că relația dintre școală și familie are un rol determinant atât în cadrul comunității educative, cât și în formarea, dezvoltarea și integrarea permanentă a elevului. Acesta poate participa în medii pedagogice diferite, care intervin succesiv pentru realizarea funcțiilor de integrare – socializare – organizare afectivă, la stabilirea și dezvoltarea raporturilor cu lumea și cu sine [2]. Această relație evoluează pe fondul unui obiectiv pedagogic comun, familia determină într-o mare măsură calitatea educației, ea reprezentând mediul primar în care se află copilul, iar părinții influențează acțiunile pe care le exercită în scopul formării acestuia.

În contextul actual al educației centrate pe elev, intervin trei factori importanți:

- școala – locul unde se realizează educația formală;
- familia – cea care susține și continuă educația formală;
- comunitatea – sporește și completează efectele educației formale, prin educație non-formală.

Acești factori conduc la realizarea și consolidarea educației tinerei generații, prin implicarea lor ca formă socială de funcționare, concretizată în parteneriatul școală – familie – comunitate.

Cercetarea va avea în vedere *caracteristicile motrice pe diferite etape de vârstă* [3, p. 139] și *stadialitatea dezvoltării psihice* [7, p. 16].

În evoluția societății, s-a observat un dezinteres progresiv al elevilor pentru mișcare, datorită tehnologizării într-un ritm rapid, cât și a urbanizării excesive (dispariția locurilor special amenajate din proximitatea fracțiunilor comunităților locale pentru practicarea activităților sportive recreative), coroborat cu promovarea unei alimentații nesănătoase (fast food-uri, alimente modificate genetic) conduc la apariția degradării stării de sănătate a tinerilor prin apariția obezității infantile – semnalată de către specialiști.

Din cele menționate anterior se desprinde *problematica cercetării*, care, prin inovație într-un mod atractiv, dorește să amelioreze efectele care survin în contextul cotidian social din proximitatea tehnologizării și urbanizării:

1. neimplicarea unei părți semnificative a părinților în realizarea parteneriatului (părinții sunt prin lege parteneri educaționali);
2. tendința unor cadre didactice de alte arii curriculare de a bloca accesul elevilor la parteneriat, minimalizându-i importanța;
3. neaplicarea în întregime a prevederilor parteneriatului;
4. lipsa de interes a unui segment din populația școlară de a participa la activități sportive.

Educația fizică și sportul, în contextul educației contemporane, este privită de către unele familii, implicit de către unii elevi ca un impediment pentru reușita personală în ceea ce privește afirmarea teoretică. Se dorește crearea unui model pedagogic ideal, prin care elevul să-și îmbunătățească starea de sănătate prin eficientizarea condiției fizice, ca urmare a practicării exercițiilor fizice și sportului cu sprijinul parteneriatul familie – școală – comunitate.

Necesitatea diferențierii cunoștințelor teoretice și metodice a fost consecința diversificării educației fizice și sportului: Așa se explică apariția ulterioară a „Teoriei și metodicii educației fizice școlare”, a „Teoriei și metodicii antrenamentului sportive”, a „Teorie și metodicii educației fizice și sportului pentru toți”, a „Teoriei și metodicii fiecărei ramuri de sport”, a „Teoriei și metodicii educației fizice militate”, a „Teoriei și metodicii educației fizice independente” etc.

Teoria proprie domeniului educației fizice și sportului (numită astfel, fiind vorba de „gândirea” asupra problemelor specifice!) s-a constituit relativ târziu față de apariția cunoștințelor dispersate despre practicarea exercițiilor fizice de către ființa umană. Se apreciază, în bibliografia de specialitate, că apariția „Teoriei” în domeniu s-ar fi datorat, în principal, următorilor factori:

- introducerea educației fizice ca disciplină în unitățile de învățământ;
- apariția grupărilor de educație fizică și sportive: asociații, cluburi, direcții, federații etc.;
- extinderea practicării exercițiilor fizice în rândul populației umane de diferite vârste, medii sociale și profesii, menționează Cârstea Gheorghe, în „Educația fizică – fundamente teoretice și metodice [11, p. 75]; înființarea instituțiilor care au avut și au ca obiectiv pregătirea specialiștilor pentru domeniu (în România, prima instituție de acest tip s-a înființat în anul 1922).

În lucrarea „Terminologia educației fizice și sportului”, Alexandrescu C. prezintă următoarea definiție pentru educația fizică: „activitatea care valorifică sistematic ansamblul formelor de practicare a exercițiilor fizice în scopul măririi în principal a potențialului biologic al omului în concordanță cu cerințele sociale” [1, p. 17]. Tot în lucrarea menționată anterior se atribuie educației fizice următoarele caracteristici fundamentale:

- este fiziologică, prin natura exercițiilor;

- este pedagogică, prin metodă;
- este biologică, prin efecte;
- este social, prin organizare [1, p. 93].

Instituțiile de învățământ conștientizează rolul implicării părinților, actorilor comunitari, iar colaborarea cu ei constituie unul dintre obiectivele majore ale școlii.

Parteneriatul educațional reprezintă o formă de colaborare ce vine în sprijinul formării personalității armonioase a copilului, formă ce presupune existența unității de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni întreprinse de factorii cu responsabilități educaționale. În toate țările care au, în prim plan, valorificarea omului ca personalitate, parteneriatele educaționale școală – familie sunt esențiale în procesul educațional al copiilor, iar instituțiile de învățământ, din perspectiva parteneriatului cu comunitatea locală, se dezvoltă diferit din punct de vedere: istoric, economic, al resurselor umane, al resurselor naturale, al perspectivelor de dezvoltare, culturale. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta copiii să aibă rezultate bune la școală și, mai târziu, în viață.

Activitatea cu părinții, ca parteneri, pentru a asigura dezvoltarea copilului în programul educativ din școală, poate deveni un start bun pentru a crea părinților respect de sine, încredere în competențele lor, făcându-i mai buni. Participarea părinților la activitățile din școală și inițiativa acestora de a organiza, la rândul lor, unele activități, conduc la relații de colaborare și cooperare, din care beneficiari vor fi copiii.

Prin *funcțiile educației fizice* se încearcă apropierea de idealul educational, într-o măsură mai mică sau mai mare, acestea se influențează și se completează reciproc.

Prin obiectivele specifice educației fizice se realizează funcțiile acesteia, care sunt specifice (funcția dezvoltării fizice și funcția de perfecționare a capacității motrice generale) și asociate (funcția igienică, *funcția recreativă – asigură un fond bogat de deprinderi și priceperi în scopul petrecerii timpului liber, funcția de emulație – dorința fiecărui individ de autodepășire în limite regulamentare ale fair-play-ului, funcția educativă pe plan: intelectual, moral, estetic, tehnico-profesional*).

Prin toate aceste funcții ale educației fizice, cu sprijinul școlii, familiei și comunității, sperăm la realizarea unor indici de dezvoltare biomotrică crescuți, de formare a unei atitudini pozitive cu privire la educarea tinerelor generații, la crearea obișnuinței de practicare a exercițiilor fizice și, mai ales, în conștientizarea utilității petrecerii timpului liber în acest spirit.

BIBLIOGRAFIE

1. BUTLER-BOWDON Tom. *50 de clasici – Psihologie*. București: Editura Litera, 2019
2. BOCHENSKI J. M. *Ce este autoritatea?* București: Humanitas, 1992.
3. CĂLIN M. *Teoria și metateoria acțiunii educative. Reconsiderare, adăugiri și demersuri*. București: Aramis, 2004 .
4. CRISTEA S., *Dicționar de termeni pedagogici*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998;
5. CRISTEA S., *Pedagogie pentru pregătirea examenelor de definitivat, grad didactic II, grad didactic I, reciclare*, Editura Hardiscom, Pitești, 1996;
6. CUZNEȚOV L. *Filosofia și axiologia educației*. Chișinău. Primex-Com S.R.L, 2017.
7. DEBESSE MAURICE, *Etapele educației*, EDP, București, 1981
8. JINGA IOAN, ISTRATE ELENA, *Manual de pedagogie*, Editura ALL, București, 2008;
9. JOIȚA ELENA, ILIE V., VLAD M., FRĂSINEANU E., *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, 2003;

10. Legea nr. 1 educației naționale
 - a. https://www.edu.ro/sites/default/files/ fi%C8%99iere/Minister/2017/legislatie%20MEN/Legea%20nr.%201_2011_actualizata2018.pdf (vizitat: 01.03.2020)
11. DRAGNEA ADRIAN, BOTA AURA, *Teoria activităților motrice*, București, 1999
12. PĂIȘ - LĂZĂRESCU MIHAELA, *Psihologia educației preșcolarului și școlarului mic*, Editura Paralela 45, Pitești , 2005

CONTRIBUȚIA EDUCAȚIEI TEHNOLOGICE LA FORMAREA TÂNĂRULUI PENTRU VIAȚA DE ADULT

*Rotaru Ioana Corina, doctorandă, UPS”I. Creangă” din Chișinău
Ovcerenko Nadejda , dr., conf. univ., Universitatea de Stat din Tiraspol*

CZU: 37.035.3

Abstract

Education emerged as a social phenomenon with the development of humanity, evolves in the process of daily life. Over time it becomes an organized form of preparing the young generation for adult life. The education of young people must be built on their interests and life plans. A graduate of a modern school is interested in gaining the practice-oriented knowledge he needs for a successful integration and adaptation to society. In this case, an experiment in the field of technological training of students demonstrates that what is learned in school is used throughout life. This type of training is carried out during the technological education classes.

The purpose of advanced technological education in the age of information and technology is defined as the formation of a technological culture based on the development of technologies and creative skills based on the use of active teaching-learning methods. The technological training of young people is close link between intellectual and practical activity - the ability to work with various materials, to use certain technologies, creating with their own hands simple and complex things. As the preadolescent's experience is enriched, he will acquire the skills and abilities necessary to perform activities at many levels . In addition to this, important are the skills and talents that are developed in adolescence, through self-education. After the young man has acquired a series of skills and habits, he begins to realize that his training is a social obligation.

Key-words: technological education, social integration, preteens.

Educația tehnologică se ocupă cu o gamă largă de tehnologii, care prin orice inovație, modificare a mediului natural satisface nevoile și dorințele omului.

Scopul principal al disciplinei este dezvoltarea alfabetizării tehnologice la toți elevii. Prin alfabetizare tehnologică, elevii vor avea abilitatea de a utiliza, gestiona, înțelege și evalua tehnologia în mod general (ITEA, 2000, p. 242).

Educația tehnologică este preocupată cu spectrul larg de tehnologie, care cuprinde proiectare, confecționare, rezolvare a problemelor, resurse și materiale, constrângeri și criterii, controale, optimizare și compromisuri, invenție.

Sarcina principală a educației tehnologice practice este educația pentru muncă. Educația trebuie schimbată în funcție de dezvoltarea societății și a metodelor industriale. Abilitățile sunt înlocuite, pe lângă cele artizanale, cu electronică, tehnologia computerizată, tehnologia cu comunicații, tehnologia de transport etc. [1].

Misiunea specială a educației tehnologice, este asociată cu:

- subiectul „**Tehnologie**” se integrează în mod obiectiv și este orientat spre practică în natură (folosește științe umanitare, sociale, naturale, matematică, fizică și alte cunoștințe);